

Universitätsbibliothek Wuppertal

L. Annaei Senecae Tragoediae

Seneca, Lucius Annaeus <Philosophus>

Amstelodami, 1662

Actus tertius

Nutzungsrichtlinien Das dem PDF-Dokument zugrunde liegende Digitalisat kann unter Beachtung des Lizenz-/Rechtehinweises genutzt werden. Informationen zum Lizenz-/Rechtehinweis finden Sie in der Titelaufnahme unter dem untenstehenden URN.

Bei Nutzung des Digitalisats bitten wir um eine vollständige Quellenangabe, inklusive Nennung der Universitätsbibliothek Wuppertal als Quelle sowie einer Angabe des URN.

[urn:nbn:de:hbz:468-1-770](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:468-1-770)

ACTUS TERTIUS.

* THYESTES. PLISTHENES.

TANTALUS Junior & } Mutæ Personæ.
FRATER Tertius. }

Thyesti à fratre Atreo per filios Atrei revocato redeuntique in patriam non sine diffidentia ac mente malum præsentiente, revertendi fiduciam addunt filii sui.

Thyest. **O**ptata patriæ tecta, & Argolicas opes,
Miserisque summum ac maximum exulibus
Tactum soli natalis, & patrios deos (bonum, 405
(Si sunt tamen dii) cerno; Cyclopum sacras
Turres, labore majus humano decus,
Celebrata juveni stadia, per quæ nobilis
Palmam paterno non semel curru tuli. 410
Occurret Argos, populus occurret frequens;
Sed nempe & Atreus. repete silvestres fugas,

Sal-

* THYESTES. PLISTHENES.] Florentinus rubrica personarum sic præponit: THYESTES. TANTALVS. PLISTHENES TACITVS. Sic & per totam scenam Thyestæ respondet TAN. Gronovius.

405. *Exulibus bonum,*] Patria omnibus chara: exulibus maxime, quibus interdicitur, quippe Nitimur in vetitum semper cupimusque negata. Farn.

407. *Si sunt tamen dii*] Si modo vel isti, vel alii omnino Dii sunt, qui, me in exilium & tot miserias incidere sunt passi. Farn. Vel illi patris, vel ulli omnino. digna impio Thyeste dubitatio; digna irato, propter miserias in quas illum passi incidere. Est autem hic Diagoricus Thyestes: ille alius in Attici Antigonâ; qui negat Deos regere, vel curare omnia, Epicureus est. Nam Diagoras & Theodorus tollebant Deos, Protagoras & Epicurus non Deos, sed Diis providentiam, ut docent Cicero de Nat. Deor. & Lactan-

tius lib. 5. cap. 22. & de Ira Dei cap. 9. unde Claudianus in Rufin. — *que numina sensu Ambiguo, vel nulla putat, vel nescianostri.* Deltius. Cyclopum] Mycenæ Cyclopum opus perhibentur, eorum, qui turrium construendarum inventores feruntur. Tum omnia magna molis opera Cyclopum credebantur: *Mania magna vides manibus fabricata Cyclopum.* Vide Hercul. Fur. vers. 996. Farnabius.

409. *Iuveni*] Mihi juveni. *Idem. Stadia,*] Suprà vers. 130. *Idem. Per quæ nobilis*] Vnus m. f. *nobilem.* Licet autem hic notare senilem jaçantiam; quam in Nestore Homerus, in Euanthro Virgilius bene expresserant. Aristoteles Rhetoric. hujus jaçantia causam reddit; *διὰ τὴν αἰσῶν τῶν πρὸς τὸν ἄνθρωπον λέγουσιν ἀναμνηστικῶς ποτὶ ἡδονῶν.* Deltius.

411. *Occurret*] Virbi visui occurret. *vel populus.* Farnabius.

412. *Atreus.*] Quem nolle. *Revertat* itaque. *Idem.*

414. Cla-

Saltusque
Similem
Fulgore
Cum qu
Modo in
Fortis fu
Revolv
Corpus
Plisth. Pi
Vultum
Thyest. C
Tam fa
Fratri a
Jam vid
Bene ce
Reflect
Plisth. C
Referre

414. Cl
rus regni
stringat, n
segnandi o
fortassis in
nus, quan
doloque de
nabius.

416. Cl
Lugdun. &
Mog. Her
spect. & ta
re notat D
tem: ac n
Florentin
Quid deru
lex versus
tatis Don
norus Vly

417. I
Farnabius
418. N
tus. *Idem*
424. I

Saltusque denfos potius, & mixtam feris
 Similemque vitam. clarus hic regni nitor
 Fulgore non est quod oculos falso auferat.

Cum quod datur spectabis, & dantem aspice.
 Modo inter illa, quæ putant cuncta aspera,

Fortis fui, lætusque: nunc contra in metus:
 Revolvor. animus hæret, ac retro cupit
 Corpus referre: moveo nolentem gradum.

Plisih. Pigro (quid hoc est?) genitor incesstu stupet,
 Vultumque versat, seque in incerto tenet.

Thyest. Quid anime pendes? quidve consilium diu
 Tam facile torques? rebus incertissimis,

Fratri atque regno credis? ac metuis mala
 Jam victa, jam mansueta, & ærumnas fugis

Bene collocatas? esse jam miserum juvat.
 Reflecte gressum, dum licet, teque eripe.

Plisih. Quæ causa cogit, genitor, a patria gradum
 Referre visa? cur bonis tantis finem

430
 Sub-

414. Clarus.] Non est cur hic clarus regni nitor animi mei oculos perstringat, mentemque auferat, ut spe regnandi occurrat adeo in perniciosas fortassis insidias tuam. nec tam minus, quam dantem aspice, *ἐξ ἑαυτοῦ ἴδωσθε δόξα καὶ ἐκ ἄλλοῦ τοῦ.* Farnabius.

416. Cum quid datur spectabis,] Sic Lugdun. & Lipsiens. bene, tamen Erb. Mog. Herbip. & Ven. Cum quod datur spect. & tandem aspice, mendose habere notat Deltius. Sane tandem pro dantem: ac non quod datur: ita enim & Florentinus & poscit ratio, nam, Quid derur, dicendum fuisset, quod lex versus respuit. Virgilius: ulla putatū Dona carere doli Danaum? sic notus Vlysses? Gronovius.

417. Illa,] Exilium & pauperiem. Farnabius.

418. Nunc.] In regni partem accitus. Idem.

424. Rebus incertissimis, Fratri at-

que regno.] De vita beata cap. 5. quem voluptates doloresque, incertissima dominia impotentissimaque, altissimi possidebunt. Gronovius. Fratri inimico & regno, quibus nil magis metuendum. Farnabius.

425. Multa] Exilium & pauperiem, quæ jam assuefaciendæ ac ferendæ reddidi mollia. Idem.

427. Bene.] Quæ me docuerunt æquanimittatem & animi magnitudinem. Idem.

430. Cur bonis tantis finem Subducis?] Gaudet hinc transferre Seneca. Sic finem implere, de benef. 2, 31, & 6, 42. de vita beata 9. in finem fundere, de benef. 7, 19. in sinu condere, 2, 16. in sinu invenire, 7, 28. sinu onerato surgere, de constant. 6. finem expandere, epist. 74. in sinu posti a divitiis, epist. 20. Gronovius. Sinum] Metaph. ab iis qui sinum vel gremium pandunt, captantes missilia, vel quæ decidunt. Farnabius.

Subducis? ira frater abjecta redit; *Thyest.* Partemque regni reddit: & laceræ domus Componit artus, teque restituit tibi. *Thyest.* Causam timoris, ipse quam ignoro, exigit. Nihil timendum video; sed timeo tamen. 435 Placet ire: pigris membra sed genibus labant, Alioque, quam quo nitor, abductus feror. Sic concitatam remige & velo ratem: *Thyest.* Æstus, resistens remigi & velo, refert. *Plisth.* Evince quidquid obstat, & mentem impedit; 440 Reducemque quanta præmia expectent, vide. Pater, potes regnare. *Thyest.* cum possim mori? *Plisth.* Summa est potestas. *Thyest.* nulla, si cupias nihil.

Plisth.

431. Redit;] In gratiam redit. *Farnabius.*

433. Tibi.] Dignitati pristina. *Id.*

437. Alioque, quam quo nitor, adductus] Rectus Fl. abductus. Sæpe hoc verbum ubi antiquis placuit, recentioribus displicuit. Vide ad Livium. *Gronovius.*

439. Remigi & vento, refert.] Flor. quoque, ut alios fere omnes habere monuit H. Comelinus, remigi & velam in repetitione vocabulorum lufit. *Idem.*

449. P. Pervince quicquid.] *Ertulcius:* TAN. Evince quicquid. *Virgilius:* concepit furias evicta dolore. Et, Tulastrivæ evicta meis. *Idem.*

443. Cum possim mori.] *Delitius* interpretatur, offerri potestatem cum summo mortis periculo conjunctam: vel, regnare ais me posse; atque adeo jam regno, quum mortis meæ penes me arbitrium sit. H. Comelino respondet *Thyestes*, se vere regnare posse, quum mortem non timeat, occurratque libens suo fato; ex *Choro* & *Agamem.* vers. 606. *Lipsius* corrigie: quin possim mori, quod sit, sed fortasse mors in propinquo. Quod ex vulgata etiam colligit *Gruterus*. Yetan quoque *Lipsium* mutare vir summus, quum sit

è Stoicorum paradoxis, regem esse, qui mori didicit. Nihil horum, voluit auctor, sed *Thyesten* fecit detestari regnum & mortem eo potiorum ducere. Itaque exaudiendum cum interrogationis nota: cum possim mori? Ego possim vel sustineam regnare, cum possim rem tam gravem ac molestantem vel morte evadere? Quisquamne tam stultus sit, ut cum ei sit integrum mori, velit regnare? Ut apud *Juvenalem* Sat. 6.

Ferre potes dominam salvis tot restibus ullam? Cum tibi vicinum se præbeat *Emilius pons*. Ille regnet, qui non audeat mori, & mavult in miseriis & curis & splendida servitute vivere. Tale responsum, licet ex alia causa, putetur *Germanici*, qui cum à milite feditioso ad impetium vocaretur, ferrum à latere deripuit, clatumque deferebat in pectus, in proximi preheensam dextram vitæ arinissent. *Gronovius.*

443. Summa est potestas. *Th.* Nulla,] Interpretantur nullam potestatem esse nullam cupientis: vel leg. summa, si cupias nihil, q. d. summam potestatem esse nihil cupientis. Potius, quam dixisset *Tantalus*, summam potestatem esse regnare, respondet *Thyestes*, regem,

Plisth. Gr
Plisth. Mi
Thyest. M
Frustra t
Nunqua
Ferrum t
Obstare
Humi ja
Tutusqu
Venenu
Malam l
Non ven
Et emine
Nec fulg
Somnos
Non cla

gem, si abscitas, ut abepriavato: & nposse, & n fama; null *Gronovius.*

444. Non capit neque gni sociis, o consortis erit *Farnabius.*

449. Latet qui laus me

453. Veniuntur Fict pocula sume. tus] Utar adversam 8

454. Prævenit volu cur illam. fortuna, b ceteri gicur,

455. Ne Argiva est. tagædia,

Plifth. Gnatis relinques. *Thyest.* non capit regnum duos.

Plifth. Miser esse mavult, esse qui felix potest? 445

Thyest. Mihi crede, falsis magna nominibus placent.

Frustra timentur dura, dum excelsus steteri,

Nunquam pavere destiti, atque ipsum mei

Ferrum timere lateris, ô, quantum bonum est,

Obstare nulli! capere securas dapes,

Humi jacentem! scelera non intrant casas.

Tutusque mensa capitur angusta cibus.

Venenum in auro bibitur, expertus loquor,

Malam bonæ præferre fortunam licet.

Non vertice alti montis impositam domum,

Et eminentem civitas humilis tremit;

Nec fulget altis splendidum tectis ebur;

Somnosque non defendit excubitor meos;

Non classibus piscamur; & retro mare

Jacta

in aedificiis, piscinis, balneis, agris, &c.

& quæ sequuntur studio quodam de-

sumuntur è Senecæ epist. 60. 89. 90. 123.

Hic, in humili fortuna cives non coe-

centur at cibus in sublimi positis, infra

vers. 640. *Farnabius.* Dicitum videtur

propter Valerium Poplicolanum; qui,

cum in summa Velia aedificaret, venit

in suspicionem affectati regni, itaque

ne à civibus suis timeretur, non in pla-

num modo aedes suas detulit, sed etiam

colli ipsi subjecit, id se facere inquitens,

ut populus supra suspectum se civem

habitaret, & in Velia aedificarent, qui-

bus melius publica libertas, quam sibi

patriæ liberatori credebatur. Livius

libro secundo. *Delrius.*

457. *Ebur;*] Eburneum lacinar.

Farnabius.

459. *Classibus]* Dum gula sedit *Re-*

tibus asiduis penitus servante macello

Proxima. Idem. *Retro]* Fundamentis

in mare jactis quæ ipsum mare angus-

scent, & *Contracta* pisces aquora sen-

tiant. Idem. Exemplum præbet Sur-

gem, si abste libido & improba cupiditas, ut abesse debet, nihil plus posse privato: neque enim sibi permittit posse, & magis continetur reverentia famæ, nullum ei secretum indulgenti.

Gronovius.

444. *Non capit]* Neque nos fratres

capit neque vos capiet. *Nulla fides re-*

qui sociis, omnisque potestas impatiens

confortis erit. μέγα λόγος ἐπέφει δὲ ο

ἰεραδύκτος. Non capit mundus duos

soles. *Farnabius.*

449. *Lateris.]* Vel etiam satellitum,

qui laus meum stipabant. *Idem.*

453. *Venenum]* Nullis aconita bi-

buntur. *Fizilibus,* tunc illa time cum

potiolasumes *Gemmata.* Idem. *Exper-*

tus] Utamque fortunam expertus,

adversam & secundam. *Idem.*

454. *Præferre fortunam licet.]* Si

verum volumus, satis est, inquit, causæ,

cur illam, quæ vulgo mala vocatur

fortuna, bonæ præferamus. Non pla-

ceat igitur, *libet.* *Gronovius.*

455. *Non vertice alti montis]* Scena

Argiva est. Cum vero Romæ agatur

tragedia, taxatur luxus Romanorum

Jacta fugamus mole: non ventrem improbum 460
 Alimus tributo gentium; nullus mihi
 Ultra Getas metatur & Parthos ager:
 Non thure colimur; nec meæ, excluso Jove,
 Ornantur aræ: nulla culminibus meis
 Imposita nutat silva; nec fumant manu 465
 Succensa multâ stagna: nec somno dies,
 Bacchoque nox jungenda pervigili datur.

Sed

460. *Ventrem improbum*] Gulam insatiatam & delicatam: & hoc dictum de multitudine fervorum. *Farn.* Vili sumtu pascimur: non egemus, nec abutimur tributis aut publicis vicigaliibus explendæ ingluviæ, ut apud Athenæum lib. 4. *Xetxes*, & alii apud *Boysstem* histor. prodig. c. 25. huc pertinent ista *Satyrici*: *Atque ita defecit nostrum mare, dum gula sevit Retibus assiduis, penitus scrutante mæcello Proxima; Tyrbenæum patitur nec crescere piscem. Infruit ergo focum provincia.* Seneca *epist.* 16. *Quamdiu ergo satiationibus implebimus magnarum urbium campor? quamdiu nobis populus emeret? quamdiu unius mensæ frumentum multa navigia, & non quidem ex uno mari, subvehent? taurus paucissimorum iugerum pascuis impletur. una silva elephantis pluribus sufficit: homo & terra pascitur & mari. quid ergo tam insatiabilem nobis alvum natura dedit, cum tam modica corpora dedisset, &c.* Vix autem dubito, quin nos ter hoc loco *Cajus* gulam notare voluerit. sic enim de illo, lib. de *Consolat.* ad *Helviam* matrem cap. 9. *Cajus Casar, quem mihi videtur natura edidisse, ut offenderet, quid summa visia in summâ fortunâ possent: centies seferio cœnavit uno die, & in hoc omnium adjunctus ingenio, vix tamen invenit, quemodo provinciarum tributum una cœna fieret.* *Deltrius.*

463. *Non thure colimur;*] *Caligulam, Domitianum* aliosque imperatores taxari ait *Interpres*. Scilicet ante

nemini id contigit, non *Julio*, non *Augusto*, non *Tiberio*, non *Claudio*, non ipsi *Neroni*. *Caligulam* tamen ferat: sed cur adject *Domitianum*? *Gronov.* Non usurpamus divinos honores *Diis* veris negatos. *Farnabius.*

464. *Nulla culminibus*] *Seneca* l. 5. *Declamat.* *Alant in summis culminibus mentita nemora, & navigabilium piscinarum freta.* hæc parens: at filius *epist.* 123. *Non vivunt contra naturam, qui pomaria in summis turribus serunt: quorum silva in tectis domorum ac fastigiis nutant; inde ortus radicibus, quo improbe cacumina egissent;* & *Tibullus* de istis hortis, lib. 3. *Eleg.* 3. *Et nemora in domibus sacros imitantia lucos.* tales forte illi *Babylonii* pensiles, & alii *Thebis*, apud *Plin.* lib. 36. *Deltrius.*

465. *Nec fumant manu*] Non balnea thermæque vastissima instar stagnorum (quas *Oceanos* appellabant) multo labore calefiunt. *Neronis* stagnum innuit. *Farnabius.* De balneis ergo domesticis, & ambitioso in eas apparatu *Poëta* loquitur.

466. *Nec somno*] Non contra naturam viventes diem somno, noctem comotationibus transigimus, *Epist.* Sen. 122. *Farnabius.*

467. *Bacchoque nox ducenda*] *Etruscus*, *jungenda*. Id est, continuanda diei. Est enim *jungere* interdum idemque quod *continuaré*, connectere, perpetuum ducere. Sic enim apud *Stadium* *junctam lunam* legimus pro duabus noctibus continuatis Et apud eundem: Sic ut anhelabant; juncto sudore, volantes

Sed non
 Rebusque
 Immane

Mars impellit
cyathos: quod
 alium post alium
 ut non petisse
 serie, finitimo
 doque tractus
 lustrinus lib. 1
 vigilem junxi
 semper ne fas.

468. *Sed non*
 re timeatur;
 orationis. A
 te extat in M
 Commentaria
 Sed non time
 memur. Gu
 re nexum ora
 bac, si cogite
 vidiosum est
 tam hec 8
 timere, sic et
 jucundum; g
 pientibus qua
 immerito ist
 multis incor
 cat. Deinde
 tuta domus, t
 non terere q
 hæc implicita
 indivisa sunt.
 epites habeant
 tur. Adde *epist.*
 Illud, ne time
 tina mediocri
 te esse homines
 periculo possint
 mi mole sum
 quam à liberis
 fati virium esse
 timetur, tim
 esse scure. Q
 vetus dicitur
 tiore, se non
 469. *Rebus*
Farnabius.
 470. *Imm*
 Mars

Sed non timemur: tuta sine telo est domus.

Rebusque parvis alta præstatur quies.

Immane regnam est, posse sine regno pati.

Mars impellit equos. Item, Tunge, puer, cyarhos: quod est, continenter da, alium post alium portige. Livius l. 21. ut non petisse Saguntinos, sed reverti serie, finitimi domitis gentibus jungendoque tractus ad id bellum videri posset. Iustinus lib. 12. cum diei noctem pervigilem junxisset. Hippolyto: jungitur semper nefas. Gronovius.

468. *Sed non timemus.*] Nostri *fe-re timemur*; quod improbat nexus orationis. An fuit? *timetur*. Ita certe textat in Mss. uno: neque aliter Commentaria Bernardini. Gruterus. *Sed non timemus.*] Omnes Mss. *timemur*. Gruterus ait hoc improbare nexum orationis. At non improbat, si cogitemus, ut ipsum *timere* invindicium est infestumque periculis, tam hecete & magis interdum quam *timere*; sic etiam *non timere* esse juxta jucundum; & graumac tutum sane sapientibus quam non *timere*: ut non immerito illud pro maximo bono nullis incommodis paupertatis obducatur. Deinde quod sequitur, *sine telo tuta domus*, tam argumentum est nos non terere quam non *timere*: adeo hæc implicita inter se ac propemodum indivisa sunt. Vnde Claudianus: *Angripites habeant arcus, trepidique minentur.* Adde epist. 105. tibi inter cætera: *Illud ne timeatis, præstat tibi & fortione mediocritas & ingenii lenitas: cum re esse homines sient, quæ offundere sine periculo possint. Timere autem tam domi molestum est quam foris; tam a servis quam a liberis. Nulli non ad nocendum satis virium est.* Adhæc nunc quod qui *timetur, timet*, nemo potuit terribilis esse seure. Quinetiam ut prior epate Verus dicit, se non timet; ita postefiore, se non *timero*. Gronovius.

469. *Rebusque*] Humili fortunæ.

470. *Immane regnum est, posse sine*

regno pati.] Monstraverunt hunc locum pro dubio & obscuro Delrius & Gruterus & toto capite Adversariorum Batthius. Grotius primus ei detexit nubem: quod tanti putavit Hein-sius, ut suis insereret notis: Salmastius ipsum inquit meridiem: ita tres maximi viri, de quorum meritis, ut adulescentia nostræ dicam, libenter loquimur, feliciter hic operas junxerunt. *Pati*, nullo adjecto nominis casu, est durare, obdurare, sustinere; *regni potius*, vivere & utcumque se habere. Sic Virgilius: *Certum est in silvis inter spelæas ferarum Malle pati.* Id est, *regni potius est tunc vivere & sustinere*. Malo sustinere duram & difficilem in anticitis & spei inciviam. Ex quo verum ridicule vir doctus, plum & Christianum usum verbi *Pati*, cum ipote Servatoris mundi & agonibus martyrum, & Christiana pietate navium, etiam exera Ecclesiam Latinam fuisse probare contendit. Terentius Eunucho: *Verum si incipies, neque potentes gnæviter.* Atque ubi *pati non poteris, quum nemo expetet*, *Infecta pace ultra ad eam venies.* Id est, durare & vivere sine Thaide, ferre illam vitam solitariam, quam nunc tam fortiter tibi proponis. Idem Hecyra: *Eugere de conspectu illius.* Videre nolle, denique ubi non *quis pati*. Vbi non potest diutius vivere, cum soltu, durare apud illum. Sic Hercules Oeta v. 121. *Quique sub plaustris pariantur* v. 121. *li. vivunt, durant.* Vbi male sciliger, *pariantur*. Sic posse *pati sine aliquo* est posse vivere sine aliquo, perferre vel desiderium persone vel idopiam rei alicujus. *Pati posse sine regno est immane regnum*, hoc est, posse æquo animo carere regno & potentia est, magum regni & potentia instar; nam qui hoc possunt, carent laboribus & invidia & periculis, quibus regnantes, sed magis regnandi avidi, sunt expositi.

Plisth. Nec abnuendum est, si dat imperium deus.
Thyest. Nec appetendum. *Plisth.* Frater, ut regnes, rogat.
Thyest. Rogat? timendum est. errat hic aliquis dolus.
Plisth. Redire pietas, unde summoti est, solet:
 Reparatque vires justus amissas amor. 475
Thyest. Amat Thyesten frater? æthereas prius
 Perfundet Arctos pontus; & Siculi rapax
 Consistet æstus unda, & Ionio seges
 Matura pelago furget; & lucem dabit
 Nox atra terris: ante cum flammis aquæ, 480
 Cum morte vita, cum mari ventus fidem
 Fœdusque jungent. *Plisth.* Quam tamen fraudem times?
Thyest. Omnem. timori quem meo statuam modum?
 Tantum potest, quantum odit. *Plist.* In te quid potest?

Thyest.

positi: fruuntur autem quiete & tranquillitate, qua illi carent utrique. Sic Lucianus, sine rege pati posse, pro posse ferre libertatem: quod non poterant Cappadoecæ apud Iustinum, nec Iunii Vitellique apud Livium. Hoc genus loquendi Patri Controv. 9. & filio Senecis Nat. quaest. 3. restitimus. Terentius Heautont. Non possum pati, quin tibi caput demulceam. Non contineo me: neque durate. Auctor de bello Africano: miles hic non potuit pati, quin se armatum bestia offerret. Tale est & illud Plauti Menachmis a. 5. sc. 2. Non patiar præterhac, Quin vidua vivam, quam tuos mores perferam. Vbi vulgo male post præterhac relecta vitio, ubi ponitur, & discerpitur continua periodus. Nihil me, inquit, tenebis, quo minus malim esse vidua, quam cum tali viro nupta. Sic Patiens, qui obdurat, contentus angustis presentibus, Horatio lib. 1. Sat. 1. & illi vitur arte Quæstis patiens. Vbi corrigere Lambinus voluit, sapiens: sed merito rejectus à I. Douza majore, accommodante similem locum ex lib. 2. Sat. quid te juvat, inquit, amico, Prærupti memoris patientem vivere dorso?

Gronovius. Maximum imperium est posse regno sine difficultate carere. sic Lucian. Non possunt sine rege pati. Fam. 472. Frater, Neque enim ut appetas opus est, cum frater ut regnes roget. Idem.

475. Iustus Neccessarius, ut amor fratrum post iras firmius refarciatur. Idem.

476. Æthereas. Nunquam fiet ut amet. impossibilis conditio negat. Idem.

477. Arctos. Vix autem sidera arctico circulo incluse non descendunt sub Horizontem nostrum, non itaque tingi videntur in æquore, ut ceteræ stella. Idem. Siculi. Freum illud rapidissimum inter Italiam & Siciliam prius quiescet. Idem.

484. Quantum potest, quantum odit. Solus Delrius hic observat in aliis codd. esse: Tantum potest, quantum odit. Cæteri ne tralaticia quidem mentione dignam habent scripturam censuerunt. At ego vix ullum vidi paullo melioris notæ (vidi autem variis in locis plurimos, nec paucos integros contuli) in quo non sic legereur. Et sane diligenter consideranti vulgatæ sensus plebejus ac futillis videtur. Alter hic est:

Vis

Thyest. Pr
 Atrea tir
 Serum ef
Thyest. I
 Ego vos
 Bene cog

Vis scire quam
 lam non time
 modus timen
 scelus est ull
 fraus tam de
 quamque fra
 vereatur. Der
 dis ac sceleru
 in me suscep
 tum est, & n
 minum habet

485. Prom
 contemno, I
 tus sum. Fam
 487. Seru
 appropinquan

A
 Tacite sibi a
 sunlata

Alr. Pla
 PE
 Junctam
 Versantur
 Tandem
 Vix temp
 Sic cum f

Loro ten
 491. Fera
 492. Gene
 lum vultu &
 493. Totu
 498. Vm
 17. 82

Thyest. Pro me nihil jam metuo : vos facitis mihi
Atrea timendum. *Plifth.* Decipi captus times?
Serum est cavendi tempus in mediis malis.
Thyest. Eatur : unum genitor hoc testor tamen;
 Ego vos sequor, non duco. *Plifth.* Respiciet deus
 Bene cogitata. perge non dubio gradu.

Vis scire quam fraudem timeam? Nul-
 lam non timeo. Vis scire quis sit mihi
 modus timendi? nullus. Neque enim
 scelus est ullum tantum, neque ulla
 fraus tam detestabilis, quod scelus,
 quamque fraudem in se admittere ille
 vereatur. Denique tantum potest frau-
 dis ac scelerum concipere, quantum
 in me suscepti odii: id autem infini-
 tum est, & neque rationem neque ter-
 minum habet. *Gronovius.*

485. *Pro me*] De me, qui mortem
 contemno, securus: de vobis solici-
 tus sum. *Farnabius.*

487. *Serum est*] Cum vero nimis
 appropinquaris, serum est jam rever-

sum tibi consulere, perge itaque. *Idem.*
 Et istum versum patri potius dederim
 quam filio. *Gruterus.*

488. *Eatur*;] Al. volunt verbum
 illud *Eatur* esse *Plifth.* & *Thyest.* inci-
 pere, *Vnum genitor, hoc testor tamen.*
 Sed continenter hæc *Thyestes* dicit
 evidus tandem suadela sive precibus
 liberorum. Age, inquit, eamus. tamen
 ego hoc pater vobis testor, sequi me,
 non ducere. *Farnabius.*

489. *Ego*] Protestor vos mihi du-
 ces prævisisse, me invitum subssecutum.
Delrius. Respiciat Deus Bene cogitata.
 Flor. *Respiciet*, quod spei ac fiduciae ju-
 venis magis convenit. *Gronovius.*

ATREUS. THYESTES. PLISTHENES.

TANTALUS F. & } Mutæ Personæ.
 Tertius Frater, }

Tacite sibi applaudit Atreus irretitum fratrem, cui obviam procedit, & somnulat a in gratiam redicione eum circumvenit.

Atreus. Plagis tenetur clusa dispositis fera.

Et ipsum, & una generis invisi indolem
 Junctam parenti cerno. jam tuto in loco

Verfantur odia: venit in nostras manus
 Tandem Thyestes; venit, & totus quidem.

Vix tempero animo, vix dolor frenos capit.

Sic cum feras vestigat, & longo sagax

Loro tenetur Umber, ac pressio vias

491. *Fera*] *Thyestes.* *Farnabius.*

492. *Generis*] Filios partem ma-
 lum vultu & indole referentes. *Idem.*

495. *Totus*] Cum filiis. *Idem.*

498. *Umber*] *Esti Argiva Scenæ*
 magis convenisset *Spartanus* aut *Mo-
 loslus*, cum tamen *Romæ* agatur, non
 multum refert, si *Umbrum* ut nota
 sagacitatis canem citet. *Idem. Pressio*
 In terram inclinato. *Idem.*

Scru-
 magis convenisset *Spartanus* aut *Mo-
 loslus*, cum tamen *Romæ* agatur, non
 multum refert, si *Umbrum* ut nota
 sagacitatis canem citet. *Idem. Pressio*
 In terram inclinato. *Idem.*

Scrutatur ore; dum procul lento suam
 Odore sentit, paret, & tacito locum 500
 Rostro pererrat: præda cum propior fuit;
 Cervice tota pugnat, & gemitu vocat
 Dominum morantem, seque retinenti eripit.
 Cum spirat ira sanguinem, nescit tegi.
 Tamen tegatur. aspice, ut multo gravis 505
 Squallore vultus obruat mœstos coma:
 Quam foeda jaceat barba. præstatur fides.
 Fratrem juvat videre: complexus mihi
 Redde expetitos. quidquid iratum fuit,
 Transferit. ex hoc sanguis ac pietas die 510
 Colantur: animis odia damnata excidat.
Thyest. Diluere possem cuncta, nisi talis fores.
 Sed fateor, Atreu, fateor, admisi omnia
 Quæ credidisti. pessimam causam meam
 Hodierna pietas fecit: est prorsus nocens, 515
 Quicumque visus tam bono fratri est nocens.
 Lachrimis agendum est: supplicem primus vides.

Hæ

501. *Rostro*] *Vsitatus de avibus dicitur, sed & de quadrupedibus, cum à Rodo descendat & de ipso homine, quod etiamdum in Hispanica rostro manet. Farnabius.*

502. *Et gestu vocat*] *Antiquitus, gemitu, sic n. s. sic Interpres vetustior. sequioris ævi, & gestu vocat. male. neque unquam venaticis canibus adfuerit qui defendunt: vere enim autem gemunt. Gronovius.*

504. *Cum spirat ira sanguinem,*] *Quod ex margine Basil. & Eibio refert Deltius, sperat, confirmat Etruscus. Quum homo iratus & vindictæ cupidus confidit adesse tempus hauriendi sanguinis hostilis, difficulter animum dissimulat. Gronovius. Spirat] Affectat. Farnabius.*

505. *Aspice*] *Superiora apud se, que sequuntur conversus ad fratrem loquitur.*

507. *Præstatur fides.*] *Ab Atreo, an Thyeste, quærit Gruterus, & statim, ab Thyeste puto. Immo ab Atreo. Cicero famil. 5. ep. 11. De Dionysio, si me amas, confice. quamcumque ei fidem dederis, præstabo. Flor. tamen, Præstatur. Hæc inde, Aspice ut multo, clariore voce loquitur, ita ut frater exaudire possit: atque hoc ultimo quasi sibi suisque imperat, ut præstent fidem, quam nomine ejus filii dederant. Gronovius. Præsto tibi fidem, quam nunciarent tibi filii mei. Farnabius.*

510. *Sanguis*] *Necessitudo sanguinis. Idem.*

512. *Diluere*] *Excusare quidem admilla mea conarer; si te adeo placabilem & ad veniam facilem non cernerem, jam itaque fateor. Idem.*

514. *Pessimam*] *Tua in me pietas quanto major, tanto mea in te scelera sunt graviora. Idem.*

Hæ te pr
 Ponatur
 Erasmus a
 Hos in
 Aufer, n
 Vos qu
 Pendete
 Oculisq
 Pares m
 Capesse
 Fratri p
 Habere
 Thyest. L
 Meritis
 Squallor
 Infausta
 Latere t
 Thyest. M
 Arr. Qui
 Thyest. E
 Arr. Frat
 Thyest. T
 Respuer

518. *Ped*
 ber optimu
 vitta, vinct
 ces hucufq
 enim primu

523. *Sen*
 Restitue ex
 juvenes. No
 tius ad Iuli
 minis clara
 ultra tres er
 sed enim pro
 hilaris circ
 sensusque pa
 vincas. Vo
 Vespasianu

518. Pp

Hæ te precantur pedibus intactæ manus.
 Ponatur omnis ira, & ex animo tumor
 Erasmus abeat: obsides fidei accipe 520
 Hos innocentes. *Atr.* Frater, à genibus manus
 Aufer, meosque potius amplexus pete.
 Vos quoque, senum præsidia, tot juvenes, meo
 Pendete collo. squallidam vestem exue,
 Oculisque nostris parce, & ornatus cape] 525
 Pares meis: lætusque fraterni imperii
 Capesse partem. major hæc laus est mea,
 Fratri paternum reddere incolumi decus.
 Habere regnum, casus est: virtus, dare.
Thyest. Dii paria, frater, pretia pro tantis tibi 530
 Meritis rependant. regiam capitis notam
 Squallor recusat noster, & sceptrum manus
 Infauſta refugit. liceat in media mihi
 Latere turba. *Atr.* Recipit hoc regnum duos.
Thyest. Meum esse credo, quidquid est, frater, tuum. 535
Atr. Quis influentis dona Fortunæ abnuat?
Thyest. Expertus est quicumque quam facile effluant.
Atr. Fratrem potiri gloria ingenti vetas?
Thyest. Tua jam peracta gloria est, restat mea.
 Respuere certum est regna consilium mihi. 540
Atr.

518. *Pedibus intactæ manus.* Sic liber optimus: non injectæ, *inſunctæ, vitæ, vinctæ.* Gronovius. Quæ supplices hucusque nullius pedes tetigere; tu enim primus me supplicem vides. *Farn.*

523. *Senum præsidia, vos juvenes.* Restitue ex Mll. & editis antiquis, *tot juvenes.* Non inane vocabulum *tot.* Statius ad Iulium Menecratem: *Tot domini clarata domus.* Hi quoque non ultra tres erant. *Ibidem:* — *ulterius sed enim producere questus Non licet. exhilaris circumſtat turba tuorum, Deſenſatque patrem, quem non hoc argmine vincas.* Vox tenerima Peponillæ ad Vespasianum apud Dionem: *Tούτοι*

ἄνθρωποι ἐν τῷ πενήθειον ἐ' ἐπε-
 να, ἢ αὐτὸ τῶν εἰοὺς ἰνὰ δὲ τῶν
 Gronovius. *Vos juvenes,*] Alii leg. *tot juvenes.* i. Tres: Pliſthenes qui loquebatur, Tantalus, & natu minimus, mutæ personæ, vers. 715. 723. & 737. *inſiã.* *Farnabius.*

525. *Oculisque*] Ne videant, non sine lacrymis, squallorem tuum. *Idem.*

528. *Paternum*] Regnum. *Idem.*

531. *Regiam*] Regni inſigne diadema. *inf.* vers. 543. *Idem.*

532. *Recusat*] Vide *Hercul. Fur.* vers. 1192, & 137. *Idem.*

534. *Turba.*] Plebe. *Idem.*

540. *Respuere*] Certum est mihi
 I 3
 con-

Atr. Meam relinquam, nisi tuam partem accipis.

Thyest. Accipio. regni nomen impositi feram:

Sed jura & arma servient mecum tibi.

Atr. Imposita capiti vincla venerando gere.

Ego destinatam victimas Superis dabo.

consilium regna quamvis oblata re-
nuere. *Farnabius.*

541. *Nisi tuam partem accipis.*] *Fl.*
ni tuam. Gronovius.

543. *Jura*] Quaecumque ad pacem
sive ad bellum spectant, illa omnia

ut & ego ipse tibi inserviemus. *Farnabius.*

544. *Vincla*] Redimiculum sive
fasciam ex panno preciosissimo, sic
& Græce *διδυμοῦ ἀδιδυμῶ* revin-
cio. *Idem.*

C H O R U S.

*Inserviens actui precedenti Chorus Atrei collaudat pietatem, quæ se-
multates & dissidia fratrum composuit, non secus ac serenitas tem-
pestatem sequuta.*

Credat hoc quisquam? ferus ille & acer,

Nec potens mentis, truculentus Atreus,

Fratris aspectu stupefactus hæsit.

Nulla vis major pietate vera est.

Jurgia externis inimica durant,

Quos amor verus tenuit, tenebit.

Ira cum magnis agitata causis

Gratiam rupit, cecinitque bellum,

Cum leves frenis fonuere turmæ,

Fulsit hinc illinc agitatus ensis;

Quem movet crebro furibundus ictu

Sanguinem Mavors cupiens recentem,

Opprimit ferrum, manibusque junctis

Ducit ad pacem pietas negantes.

Otium tanto subitum è tumultu

546. *Credat hoc quisquam?*] *Ep.* 57.

Credat hoc quisquam? qui damnaba-

tur uno adulterio, absolutus est multis.

Epist. 91. *Quis hoc credat, ubique ar-*

mis quiescentibus, Lugdunum, quod

ostendebatur in Gallia, quari? Gronov.

547. *Nec potens*] *Affectibus, non*
ratiōni parens. *Farnabius.*

552. *Ira*] *Consanguineos, etiam*

tempus acerrime dissideant, pietas ra-

men & verus amor in gratiam reducit,

alios non item. *Idem.*

556. *Quem movet*] *Quem enses*

stinxit vibravitque ira belli, hanc in

vaginam recondit & comprimit pie-
tas. *Idem.*

550

555

560

Quis

563. Pal-

Quis deus

Arma civi

Pallidæ n

Uxor a

Cum ma

Sordidus

Ille labor

Hic situ

Ferreis p

Ille certa

Anxiæ n

Pejor est

Jam min

Jam silet

563. Pall

Flor. ordine

mutato: Pa

Ex Virgili,

ad pectora n

suum genitri

Arripuit fieri

presit. Videt

Tenuere]

adprimere ac

bete ne ruer

tes. *Gruterus*565. *Invi*

stutus sangui

566. *Sore*570. *Pim*571. *An*

cti, ut habe

cti, sed m

tuba dabat

cinam com

significat h

lus acr Eli

ca cornu:

Quis deus fecit? modò per Mycenæ

Arma civilis crepuere belli.

Pallidæ natos tenuere matres;

Uxor armato timuit marito,

Cum manum inuitus sequeretur ensis,

Sordidus pacis vitio quietæ.

Ille labentes renovare muros;

Hic situ quassas stabilire turres;

Ferreis portas cohibere claustris

Ille certabat; pavidusque pinnis

Anxiæ noctis vigil incubabat.

Pejor est bello timor ipse belli,

Jam minæ sævi cecidere ferri;

Jam silet murmur grave classicorum;

565

Jam

563. *Pallidæ matres timuere natis;*] Flor. ordine verborum quoque commutato: *Pallidæ natos tenuere matres.* Ex Virgilio, *Et pavidæ matres pressere ad pectora natos.* Unde & Statius: *Ipsa suum genitrix curvo delphine vagantem Aripuit frenis, gremioque Palæmona pressit.* Vidit & Deltius. Gronovius. *Tenuere*] *Tenere* est aut complecti, adprimere ad pectus infantes, aut inhibere ne ruerent ad bellum adolescententes. Gruterus.

565. *Inuitus*] Civilem scilicet haustus sanguinem. Farnabius.

566. *Sordidus*] Rubiginosus. Id.

570. *Pinnis*] Murorum minis. Id.

571. *Anxiæ noctis vigil*] Inmo noctis, ut habet Etruscus, non enim nocti, sed nurorum pinnis incubabat. Gronovius.

574. *Classicorum*] Classicum olim buccinâ seu cornu solitum cani, & conuocationis militum ad bellum intans signum: sed prælii conferendi signum, tubâ dabatur: litui opinor ipsam buccinam comitabantur vel præcedebant. significat hoc Lucanus lib. 7. — *Stridulus ær Elisur lituis, conceptaque classica cornu: Tunc ausæ dare signa tubæ* —

aperte etiam Isidorus lib. 17. Origin. c. 4. qui Lucano lucem aliquam tribuit his verbis: *Inter tubam autem & buccinam veteres discernebant. nam buccina insonans sollicitudinem ad bella denunciabat. Virgil. — qua buccina signum Dira dedit. Tuba autem prælia indicabat, ut: At tuba terribilem sonitum dedit ære canoro. Cujus sonitus varius est, nam interdum canitur ut bella committantur, interdum ut insequantur eos, qui fugiunt, interdum receptui. nam receptus dicitur, quo se exercitus recipit: unde & signa receptui canere dicuntur. Classica sunt cornua, quæ concinendi causa erant facta, & a calando classica dicebantur. de quibus Virgilius: Classica namque sonant. Apud Amazonas autem non tubâ sicut à regibus, sed à reginâ sistro vocabatur feminarum exercitus. Glossar. Græco-Latinum, Περὶ τῶν πολεμικῶν. Classica. De Classicum canendi modo, nonnulla Dion Cassius lib. 47. hist. Augusti: ita tamen, ut tubæ & classica differentiam aperte confundat, si recte N. interpretatur. Etsi generali vocabulo buccinatorum, tubicinem & cornicinem comprehendat; proprie tamen tuba æneorum*

Jam tacet stridor litui strepentis; 575
 Alta pax urbi revocata lætæ est,
 Sic ubi ex alto tumuere fluctus,
 Brutium Coro feriente pontum;
 Scylla pulsatis resonat cavernis,
 Ac mare in portu timuere nautæ, 580
 Quod rapax haustum revomit Charybdis;
 Et ferus Cyclops metuit parentem

Rupe

est, buccina cornicinum. Cornua lituis plerumque conjungunt, ut hic Seneca, & Lucanus loco citato, & Horatius quando minaci cornuum murmuri addit lituus strepentes; ceteri etiam lituorum sonitum permiscuit. *Delrius.*

575. *Litui strepentis;*] Lituus incurvus erat, auctore Festo, ideo sonum streperum & acutum edebat. Ennius: *Inde loci lituus sonitus effudit acutos. iccirco ait strepentis. imitatus Horatium, qui 2. carmin. ait; Jam nunc minaci murmure cornuum. Perstringit aures, jam litui strepunt. Idem.*

578. *Coro*] Vento ab Occasu solstitiali flante, adversus Aquilonem, excitante jam mare, quod Brutios alluit Italiæ extremos juxta fretum Siculum. *Farnabius.*

579. *Scylla*] Saxum in freto Siculo, quod fluctuum concursu & illisione in scopulos resonans dedit locum fabulæ de Scylla Phorcii filia in monstrum hoc conversa, canibus pube tenus succincta. *Idem.*

580. *Ac mare in portu timuere*] Ita & vetustissima membrana, non *intortum*, vel *in totum*: eademque sequenti versu *haustum*, non *auster*, ut junctæ umbone phalanges codicum nagaciorum, si cum uno illo comparantur. Ioculare autem, *austum* Charybdis dici violentiam Charybdis. Scilicet non Senecam, sed fabulaporem illum decussisset hæc elegantia, qui speravit se mire locutum esse, cum dixit: *quid aget tanta caloris hiems?* Si omnino turbare hic *austum* illum oporteret,

scriberemus: *Quod rapax austro revomit Charybdis. Nempe austro flante. Ovidius: austroque agitata Charybdis. Juvenalis Sat. 5. nam dum se continet auster, Dum sedet, & siccat madidas in carcere pennas. Contemnunt ipsam temeraria lina Charybdis.* Sed glandes legimus ac digerimus jam inventis frugibus. *Epist. 79. quicquid illo freti turbine arreptum est, per multa milliaria hi conditum, & circa Tauromenitanum litus emergere. Gronovius.* Cum Scylla sævit, & tempestas ubique atrox: nautæ vix in portu securos se putant, illic etiam timent, ac cum serenum rediit, non solum naves, sed & cymbæ (ut infra sequitur) persulfant, & ludunt in illo ipso freto. *Farnabius.*

581. *Quod rapax*] Ab Homero *Odyss. μ. — διεχρονόδης ἀναήροισι δὲ μέλαινα ὕδωρ Τείης ἡδὲ γῆρ' ἀνίστησι πῶς ἠυγὰ, αἴσι δ' ἀναγυρόδῃ Δεινῶν* — quæ sic expressit *P. Virgilius Æneid. 3. — Charybdis Obsidet, atque imo barathri ter gurgite vastos. Sorbet in abruptum fluctus, rursusque sub aurâ Erigit alternos, & sidera verberat unda. Delrius.*

582. *Cyclops*] Polyphemus timer ne pater suus Neptunus, id est, mare extinguat semper ardentis fornaces Atinæ. *Farnabius.* Conon in Hætaclæa scribit Polyphemi patrem fuisse Elatum; quem Andron Teius, in lib. de affinitatibus, Elatam appellat; Homer. *Odyss. ε.* Euripides in Cyclope, Apollonius 1. Argonaut. & Lucianus in dialog. matinor. deor. Neptunum fuisse dicunt,

Rupe fe
 Ne supe
 Ignis at
 Et put
 Regna l
 Si suæ v
 Mitius f
 Alta qu
 Hinc &
 Strata l
 Et vacat
 Hic ubi
 Cyclade
 Nulla se
 Invicem
 Ima per

dicunt. que
 re quia ut
 scribit, r
 egi p
 λος, & 95
 Præterea r
 voluit vim
 cero lib. 1.
 sententia p
 se aliud qu
 mover. D

583. *F*
 causam tra
 sibus: — p
 tis Est nat
 vernus: O
 ventus &
 de rapta P
 ta rotant?
 merat? qu
 Sive quod
 operis Oss
 meatu, D
 que respos
 latur flatis
 rei ductum

Rupe ferventis residens in Aetnae,
 Ne superfusus violetur undis
 Ignis aeternis resonans caminis, 585
 Et putat mergi sua posse pauper
 Regna Laertes, Ithaca tremente,
 Si sua ventis cecidere vires,
 Mitius stagno pelagus recumbit;
 Alta quae navis timuit secare 590
 Hinc & hinc fufis spaciofa velis,
 Strata ludenti patuere cymbae:
 Et vacat merfos numerare pisces;
 Hic ubi ingenti modo sub procella
 Cyclades pontum timuere motae. 595
 Nulla fors longa est, dolor ac voluptas
 Invicem cedunt. brevior voluptas.
 Ima permutat levis hora summis.

Ille

dicunt. quod noster hic sequitur: forte quia ut Tzetza chil. 2. histor. 51. scribit, τὸς θυμικὸς ὃ σὺν παύσει καὶ πᾶσι τοῖς ἀνδρείοις, υἱὸς ἔστω λαῶν, ἐργαστὸς φασὶ ἔστω ποσειδῶν. Præterea recte noster per Neptunum voluit vim maris significare. nam Cicero lib. 1. de nat. deor. ex Chryssippi sententia prodidit Neptunum nihil esse aliud quam spiritum qui mare commover. Delivus.

583. Ferventis] Aetnae incendii causam tradit Lucretius lib. 6. his verbis: — primum totius subcava montis Est natura fere, silicium suffulta cavernis: Omnibus est porro in speluncis ventus & aer, &c. addit Claud. lib. 1. de raptu Proserp. Quae scopulos tormenta rotant: que tanta cavernas Vis glomerat? quo fonte ruit Vulcanius ignis? Sive quod obicibus discurrens ventus operis Offenso per saxa ruens rimosa meatu, Dum scrutatur iter, libertatemque reposcens Putrida multivagi populatur flatibus antra: Seu mare sulphurei ductum per viscera montis Oppressu

ignescit aquis & pondera librat, &c. Auctor libri de mundo docet terram multos flatus & ignis fontes in se continere: quorum alii sub terra sint occulti & obscuri, alii vero, ἀνεπρόσθετοι ἔχουσι ἔστω ἀναφυσήσας, ἄσπερον Διπαυροῦ τε καὶ Αἰτῆν ἔπει ἐν Αἰολῶν νόστοις. Delivus.

586. Putat] Timetque sua insula ne mergatur, Laertes, seu quis alius Rex Ithacæ, est enim Proleptis ex persona poetae, necdum enim erat Laertes. Farnabius.

590. Alta] Maria, quæ modo procellosa, non ausa est tentare valida & velivolana vis, modo pacata, etiam cymbæ per via facta sunt. Idem.

595. Cyclades] Insula illæ in cycli formam dispositæ in mari Aegeo ventis motæ timuere, ne absorberentur. Idem.

598. Ima permutat brevis hora] Non Græteri modo omnes, sed etiam Etruscus, levis hora. Id est, inconstans fortuna in horas varians. Vt enim tempus, dies, sic & hora pro fortuna. Gronov.

Ille qui donat diadema fronti,
 Quem genu nixæ tremuere gentes, 600
 Cujus ad nutum posuere bella
 Medus, & Phœbi propioris Indus;
 Et Dacæ Parthis equitem minati;
 Anxius sceptrum tenet, & moventes
 Cuncta divinat metuitque casus 605
 Mobiles rerum, dubiumque tempus.
 Vos, quibus rector maris atque terræ
 Jus dedit magnum necis atque vitæ,
 Ponite inflatos tumidosque vultus:
 Quidquid à vobis minor extimescit, 610
 Major hoc vobis dominus minatur.
 Omne sub regno graviore regnum est.
 Quem dies vidit veniens superbum,
 Hunc dies vidit fugiens jacentem.

Nemo

599. *Fronti, J. Suxæ, vel qui aliis regna distribuit. Farnabius.*

600. *Quem genu] Cujus arbitrio & imperio parent remotissimæ gentes, Medi, Persæ, Parthi, Indi directis Solis radiis viciniore; respicit autem Poeta imperatores Romanos, maxime Neronem quocum sædus percusserunt reges externi, & à quo Tiridates diadema accepit. Idem.*

603. *Et Dacæ Parthi equitem] Hic quoque liber optimus: Dacia. Genus est, uti dictum, finicimum Parthis: equis inharens, perinde ut illi: sed eisdem ferocius, ut vere Scythicum, nec delicatior Asia, ut non nihil Parthi, emollitum. Ideo equitem minari Parthi dicuntur, tanquam formidabilem, quamvis & huic equestri populo. Statim idem liber optimus, ut Lipsianus: & moventes Cuncta divinat: probaveruntque merito Lipsius & Scaliger. Quid opus est turba, ubi comitat de optimis? Nec libet vellere aures sermonem respuentes. Age, vel solutis eum numeris confidera: & casus re-*

*rum mobiles valde ipsos, secum autem moventes cuncta prævidet atque extimescit. Sic regi ab eo qui regit, indignamur: sic Martialis fe salutatum ire ad eum, qui ante ierit salutatum, Epist. 94. Ostendat ex constitutione vulgi beatos, in isto invidioso fastigio suotrementes & attonitos, longequè aliam de se opinionem habentes, quam ab aliis habetur. Nam quæ aliis videntur excelsa, ipsis prærupta sunt. Itaque exanimantur & trepidant, quoties despexerunt in illud magnitudinis suæ præcepta. Cogitant enim varios casus, & in sublimi maxime lubricos: tunc appetita formidant, & quæ & illos graves aliis reddit, gravior ipsis felicitas incumbit. Hic lubrici, qui illic mobiles. Posses alioqui non inepte facere *Flebiles*. Gronovius.*

608. *Ius] Deus. Farnabius.*

611. *Major] Imperium. Idem.*

612. *Omne] Regum timidorum in proprios greges, reges in ipsos imperium est Iovis. Idem.*

613. *Veniens] Oriens. Idem.*

614. *Fugiens] Occidens. Idem.*

616. Me-

Nemo d
 Nemo d
 Miscet l
 Stare f
 Nemo t
 Craftin
 Res De
 Turbin

616. Me
 Farnabius.

617. Ha
 Idem. Clot

Fur. 558. A

618. Sta
 manere. I

Crudele
 Thyest
 rerent

Nunc.

Eripiat
 Et Tan
 Nunc. C
 Sortita
 Fauces

625. Pe
 rannis erub

627. Q
 an barbara

Sparte im
 Pall. quun

ges: quoc
 Sortita. F

dum è veri

co: Argo
 tres. Put

Nemo confidat nimium secundis, 615
 Nemo desperet meliora lapsis.
 Miscet hæc illis, prohibetque Clotho
 Stare fortunam. rotat omne fatum.
 Nemo tam divos habuit faventis,
 Craftinum ut possit sibi polliceri. 620
 Res Deus nostras celeri citatas
 Turbine versat.

616. *Meliora*] In rebus adversis. *Farnabius.*

617. *Hæc illis*] Adversa secundis. *Idem.* *Clotho*] Vna è Parcis. *Hercul. Fur.* 558. *Idem.*

618. *Stare*] Diu in eodem statu manere. *Idem.*

622. *Turbine*] Volubilitate. *Idem.* Turbo celerior & concitator est vento. De turbine Seneca lib. 7. nat. quæst. cap. 9. *mira velocitate jus & mira brevitas est.* quid sit docet, inquiring: *efficit turbinem, plurium ventorum inter ipsos luctatio.* *Delcius.*

ACTUS QUARTUS.

NUNCIUS. CHORUS.

Crudele Atrei facinus & epulas nefandas, in quibus abponebantur Thyestæ sui liberi, digna quæ ex oculis spectatorum sublata intus generentur, narrat nuncii facundia præfens.

Nunc. Quis me per auras turbo præcipitem vehet,
 Atraque nube involvet, ut tantum nefas 625
 Eripiat oculis? ô domus, Pelopi quoque
 Et Tantalò pudenda! *Chor.* Quid portas novi?
Nunc. Quænam ista regio est, Argos & Sparte pios
 Sortita fratres? & maris gemini premens
 Fauces Corinthos? an feris Ister fugam

Præ-

625. *Pelopi*] Vel ipsius crudelibus tyrannis erubescenda. *Farnabius.*

627. *Quanam*] Civilisne Græcia an barbara Scythia? *Idem.* *Argos & Sparte impios*] Sic fecit Cruterus è Pall. quum esset antea: *Sparte & Argos:* quod hoc minus conveniret *Sortita.* Recte ille: sed ut omne mendium è versu tollatur, scribe cum Etrusco: *Argos, & Sparte pios Sortita fratres.* Pata Castorem & Pollucem.

Phœnissis: Spartenque fratre nobilem gemino. Hinc belle Staius Iovem inducit loquentem de instanti Thebanorum fratrum certamine: *Ledaï videant neu talia fratres.* Ne tam pii exemplum impietatis norint in fratribus. *Gronov.*

628. *Maris*] Corinthus sita in Isthmo, i. in angustiis inter Ægeum & Ionium maria. *Farnabius.*

629. *An feris Ister fugam Præbens Alanis?*] Interpretantur Danubium fuga